

คุณฉันทิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการ และผลลัพธ์ของการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (3) ศึกษา รูปแบบตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (4) ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับผลกระทบ จากการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และ (5) ประเมินระดับความรู้และทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่ม ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบ t การวิเคราะห์ความผันแปร วิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้น และการวิเคราะห์เส้นทาง

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อบริบท และสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในประเทศ โดยภาพรวมยังไม่เอื้อต่อการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาในด้านปัจจัยนำเข้า ปัจจัยการบริหาร และทัศนคติในภาพรวม พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีระดับของความคิดเห็นว่าในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทัศนคติเป็นรายข้อ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นว่ประเทศไทยควรจะมีการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพราะการจัดตั้งตลาดดังกล่าวมีประโยชน์ทั้งต่อประเทศและต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย แต่หากนำพิจารณาถึงระดับความสนใจในการเข้าสู่ตลาดแล้วกลับ พบว่า ระดับความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยังอยู่ในระดับที่ปานกลาง เนื่องจากมีความแตกต่างกันสูง ในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต่างอาชีพกัน และเมื่อพิจารณาในด้านความรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่ พบว่า ยังมีความรู้ความเข้าใจในระดับที่ไม่สูงนัก ในส่วนของทัศนคติที่มีต่อผลลัพธ์และผลกระทบ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ระดับความคิดเห็นทั้งสองด้านนี้ในระดับที่สูง และจากการพิจารณารูปแบบของความสัมพันธ์ ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางภายในกรอบแนวคิดแล้ว พบว่า ผลลัพธ์และผลกระทบในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า จะได้รับอิทธิพลจากทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุด และตัวแปรอิสระอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และการบริหารจัดการต่างก็ส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางตัวแปรทัศนคติที่ดี

ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพได้ข้อสรุปที่น่าสนใจหลายประการ ได้แก่ (1) ในเรื่องการแทรกแซงราคาข้าวของรัฐบาล พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงราคาข้าวสาร ในขณะที่มีการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแล้ว (2) เรื่องการประชาสัมพันธ์ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะกลุ่มตัวแทนนายหน้ามีความเห็นสอดคล้องกันว่า รัฐบาลต้องเข้ามาช่วยประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (3) การมีส่วนร่วมของกระทรวงต่าง ๆ ที่จะเข้ามาดูแลตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เพียงพอที่จะมีแต่กระทรวงพาณิชย์ เข้ามาดูแลซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงกระทรวงเดียว และ (4) ตลาดตราสารอนุพันธ์ในประเทศไทย ควรจะมีการรวมตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

จากการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ให้ข้อสรุปที่น่าสนใจหลายประการเกี่ยวกับผลกระทบในด้านราคาของตลาดว่า ต้องเกิดจากการริเริ่มของรัฐบาล และการมีนโยบายที่ต่อเนื่องไม่ขัดแย้งกันเอง ได้แก่ การไม่เข้าแทรกแซงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และการช่วยประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีให้ผู้ที่สนใจจะเข้าสู่ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า จำเป็นต้องสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นสำคัญ ซึ่งเครื่องมือที่จะช่วยทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีทัศนคติได้ดีที่สุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าต่อไป

This dissertation investigates the environment arising from the formation of a futures agricultural market from the perspectives of stakeholders. Also studied are the input factors, administrative processes, and the output flowing in the wake of the formation of a Futures Agricultural Market from the perspectives of stakeholders. Considered also are the aspects of such a market deemed suitable to the Thai environment from the perspectives of stakeholders. Additionally evaluated is the emerging impact of forming a Futures Agricultural Market on the domestic price of rice from the perspectives of stakeholders.

Finally, is assessed the knowledge and attitudes of stakeholders towards the Futures Agricultural Market.

Both qualitative and quantitative analyses were used in this investigation. Utilized in particular were an independent t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and path analysis.

The results of quantitative analysis indicated that most stakeholders have attitudes towards the context of the Thai environment in overall aspects that are not sufficiently supportive of forming a Futures Agricultural Market. When considering the input factors, administrative processes, and overall attitudes, it was found that the stakeholders evince moderate attitudes. When considering individual aspects of attitude, it is found that stakeholders concur with forming a Futures Agricultural Markets in Thailand. There are, however, differences between stakeholders pursuing different careers. Regarding stakeholder knowledge, it is found that the level of knowledge carries with it opinions expressed at a high level in regard to a Futures Agricultural Market. On the basis of path analysis, it is found that relevant outputs and impacts are the most influential factors in forming the attitudes of shareholders in regard to forming a Futures Agricultural Market. Besides, other independent variables, environmental factors, input factors, and administrative factors have indirect influences on variables governing affirmative attitudes.

The results of qualitative analysis can be summarized in terms of several interesting factors. These factors include price intervention by the government with many stakeholders disagreeing with such intervention if a

Futures Agricultural Market was already established. Moreover, in regard to publicizing the Futures Agricultural Market, the stakeholders, especially brokers, agree that the government should lend support in the widespread publicizing of the Futures Agricultural Market. Most stakeholders are of the opinion that the oversight and support of the Ministry of Commerce is insufficient and that other government ministries should become involved with the Futures Agricultural Market. Finally, most stakeholders hold the opinion that the Thai Derivatives Market should be merged with the Futures Agricultural Market.

The qualitative and quantitative analyses shed light on the impact on prices arising from government initiative and its steadfast policy of refusing to intervene in the Futures Agricultural Market. Also light was shed on government support in publicizing the Futures Agricultural Market as a means of developing good attitudes on the part of interested people.

On the basis of this investigation, it can be concluded that creating good attitudes in the minds of stakeholders is a necessity in forming a Futures Agricultural Market. The best tool in creating good attitudes in this instance is suitable public relation. For instance, appropriate public relations activities are needed in generating knowledge and understanding and stimulating stakeholder interest in dealing with the Futures Agricultural Market in the future.